

Inatsisartunut illutatigut atugassarititaasut pitsanngorsaaviginissaat pillugu oqalisissiaq

1. Eqikkaaneq siunnersuutillu

Inatsisartut taakkunungalu attuumassuteqartut illorsuassaannik pilersitsisoqarnissamut piffissanngornersooq eqqartorneqarsimavoq. Sanaartornissap pineqartup pilersinneqarnissaa kissaatigineqarpat, pissutsit assigiinngitsut aalajangiivigineqartussat pillugit aalajanger-nissamut tunngavissiaq una imaqarpoq.

Illup maanna najorneqartup ima pisoqalitiginerata aserfallassimaneratalu, nutaaliaasumik Inatsisartut illorsuaqarnissaannik kissaateqarlutik oqariartuuteqartartut kissaataat aatsaat nutaamik illorsualiornikkut naammassineqarsinnaasoq isummernissamut tunngavissiami eqqaaneqarpoq.

Illup iluani pequttat atortullu ilanngullugit tulluurtumik isikkuminassusilimmik illorsuarmik pineqartumik sanaartortitsinerup maannamuugallartoq 95 mio. kr.-nik naleqarnissaa mis-singerneqarallarpog. Naalakkersuisut allaffeqarfiup napasuliap sananeqarnerani atugaat assigalugu, aningaasaleeriaaseq BOT (sanaartortitsisup sanariarlugu, attartortillugu inger-latissavaa sanaartukkap akilerneqarnissaata tungaasut) atorlugu, taamanna aningaasaler-sorneqarsinnaavoq, tassa ukiut 20-it 30-illuunniit ingerlaneranni ukiumut 9,5 mio. kr.-it missaannik attartornermut akiliuteqartarnikkut, tamatumalu kingorna illorsuaq Namminer-sorlutik Oqartussanit pigineqalerluni.

Illorsuarmik nutaamik sanaartortitsinissamik aalajangiussinnginnermi, apeqqutit arlallit aki-neqarnissaat isumaliutigisariaqassaaq. Tamatumani minnerunngitsumik uku pineqarput:

- Inissap pisariaqartinneqartup qanoq annertutiginera erseqqinnerusumik aalajangi-unneqassaaq. Maannamut kvadratmeterinut 3000-inut missiliorneqarpoq.
- Sanaartugassap qanoq annertutiginissaannik ilimasuuteqarneq piginnaasanut naleqquttumut inissinneqassaaq – siunissamut isigisumik sanaartortitsinissamut, malit-tuanillu atortorissaarusersuinissamut pequtsersuinissamullu annikinngitsumik anin-gaasartuutaasussanut atuinissamut naalakkersuinikkut piumassuseqartoqarpa?

Malittuanik pissutsit assigiinngitsut arlallit tamatuma saniatigut paasiniagassaapput, soorlu sanaartugassaq sumi inissinneqassava aamma illorsuarmi atortorissaarutit suut ilanngun-neqassappat - mininneqassappat.

Aalajangiussigallarnissamut patajaatsumik tunngavissaqarnissaaq siunertaralugit partiinut Naalakkersuisunullu pisortatiguunngitsumik tusarniaanissaaq tamatuma saniatigut inger-lanneqartariaqarpoq, kingornatigullu, aaqqissuullugu pilersaarusiarmik piviusumik ilusilersui-nissaaq siunertaralugu illussanik titartaasartumik isumaqatigiissuteqarnissamut aningaasanik isumannaarisoqartariaqassaaq.

Tamanna tunngavigalugu **inassutigineqarpoq**,

- Periarfissat killiliinerillu isummernissamut tunngavissiami taaneqartut Siulittaasoqarfiup oqalligissagai, aamma
- pilersaarusiap ingerlateqqinneqarnissaa Siulittaasoqarfimmit kissaatigineqarpat, taava Siulittaasoqarfiup kissaatai malillugit isummernissamut tunngavissiaq nutarterneqassasoq, aamma
- tamatuma kingorna partiit siulittaasuinik Naalakkersuisunillu oqaloqatiginninnerit aalartinneqassasut, aamma
- tusarniaanermi oqaatigineqartut tunngavigalugit Siulittaasoqarfik suliamik oqaluuserinneqjissaaq.

Tusarniaanermi akissutigineqaratarsinnaasut ilanngunneqareerpata suliap ingerlateqqinneqarnissaa isumannaarneqassaaq. Tamatuma kingorna Siulittaasoqarfimmit kingumut oqaluuserineqareerpat illussanik titartaasartunik, suliap ingerlateqqinnerani ikiuussinnaasunik isumaqatigiissusioqateqarnissaaq aallaavittut pissusissamisuuksaaq. Taamaattoqarpat tamatumunnga aningaasaliissutinik Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut ilimagineqarsinnaasutut qinnuteqartoqassaaq.

2. Aallarniut

Illuutit ullumikkut Inatsisartut taakkulu aaqjissuussaanerannut attuumassuteqartut inisimafigisaat, uani ingammik Inatsisartut ataatsimiittarfiat, Inatsisartut allattoqarfiat, ilaasortat allaffii kiisalu partiit allatseqarfii ilaatigut ataani pineqartunik tunngaveqarluni naammagit-taallionernut allannguissamillu kissaateqarnernut patsisaasalernikuupput:

1. Oqoqarneranik pasitsaassisimanernut.
2. Illup iluani silaannaq peqqinnangitsoq.
3. Ikkat silammut sammisut igalaallu ussiitsut.
4. Sulinermi atukkat pitsaanngitsut ullutsinnullu tulluanngitsut.
5. Inissaaleqineq.
6. Kiassarnikkut akuttunngitsunik ajutoortarnerit.
7. Illup silataata aserfallatsaaliugaanermik amigaateqarneranik peqquteqartumik isikuminaaginarnera.
8. Isumannaallisaaneq amigartooq, tassami kikkut tamarnik suliffiup nalinginnaasup iluani Inatsisartut ataatsimiittarfiannut allattoqarfimmullu toqqaannarlugu isersinnaagamik.
9. Tusagassiortunut atugassarititaasut iluanngitsut, ingammik Inatsisartut ataatsimiittarfianni filmimik immiussinissamut periarfissinneqarnissamik kissaateqartoqartil-lugu.

Tamanna aallaavigalugu, siusinnerusukku Inatsisartuni atortorissaarutitigut pissutsit atugassarititaasut pitsangoriaateqartinniarlugit aaqjissuussinerni misilittakkat pillugit kiisalu taamak iliornerup nassatarisaanik Inatsisartuni avatangiisinik pitsaanerusunik isumannaarinninniarnermi periarfissat killiliinerillu pilersut nassuaateqarfialugit, oqallisissiamik saqqummiusseqqullugu allattoqarfik qinnuigineqarpoq.

3. Aallaavik

Inatsisartut ullumikkut qitiusumik allaffeqarfimmi¹ illorsuaq F-imi G-milu inissisimapput. Inatsisartut ataatsimiittarfiat illorsuaq G-mi inissisimalluni. Illorsuaq F politeeqarfimmut affarliuvoq. Illorsuaq F ukioq 1970 napparneqarpoq illorsuarlu G ukioq 1975 napparneqarluni.

¹ Illorsuit kajortut (A, B, F, G,H, L kiisalu M), illorsuaq aappaluttoq (N) aamma illorsuit qernertut (C, D kiisalu E), politeeqarfiup Rigsombudsmandeqarfiullu inissisimaffii, tassani pineqarput.

Illunik Inatsisartunut atugassiineq Naalackersuisunit suliassaasarnera maannamut ileqquuvoq. Qitiusumik allaffeqarfiup illorsuarta taamaallitut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarput taakkuuppullu aamma aserfallatsaaliinermi pingaarnepaatut akisussaasuusut. Tamanna ulluinnarni, Naalackersuisut immikkoortortaanit illumik aserfallatsaaliisuusumit ("Bygningimit"), Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup (ASA) ataaniittumit, ataqatigiissaarneqarpoq.

Ukioq 1988 Inatsisartut ataatsimiittarfiat maannakkutut iluseqalerpoq. Ilaasortat Naalackersuisunut ilaasortanngorlutik Inatsisartunit sulinngiffeqartarnerisa qinersiffinni kingullerni ileqqorineqaleriartortup, issiaviit amerlassutsimikkut naammaannalersimanerat nassatarivaa.

4. Qitiusumik allaffeqarfiup illorsuarta piosut pillugit killiffik maanna atuuttoq

Suleqatigiisitamat Naalackersuisunit pilersitaasumut qitiusumik allaffeqarfiup illorsuartaanik piosqalisunik nutartserinissamik nutaanilluunniit sanatitsinikkut taakku taarserneqarnissaanik nalilersuineramik suliaqartussamat peqataaqullugu Allattoqarfik qaaqquneqarsimavoq. Suleqatigiisitaq Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfimmit, teknikkimut tunngasutilinnut A/S INI Byggeteknikimeersunik siunnersuisoqartitsisumit, aqunneqarpoq.

Illorsuit piosut silataannik aserfallatsaaliinerup ataatsimut isigalugu pitsaannginnera, qalissiat ussiitsut illullu silataatungai tamarmik aserfallassimaqisut suleqatigiisitamat paasineqarsimavoq. Arlalitsigut oqoqalersimasunik siumuiffiuvoq, sumiiffimmilu ataatsimi PCB-mik ulorianartumik annertussusilimmik peqarnera paasineqarpoq.

Illorsuaqarfimmik tamarmiusumik, 8.000 kvadratmeterisut annertussusilimmik, suli ukuni 50- ini piosinnaasunngorlugulu pitsaassusilerlugulu, iluarsartuussinissaq 90 mio. kr.-inik akeqartussatut suleqatigiisitamat missinguisorneqarpoq. Nutaamik taamak angissusilimmik ukuni 100-ni² piosinnaasumik sanatitsineq 175 mio. kr.-inik akeqartussatut missiliorneqarpoq.

Nutaamik sanaartortitsinerup, iluarsartuussinermut naleqqiullugu, ingerlatsinermi malunnaateqarluartumik ileqqaaruteqarfiunissaa ilimagineqarpoq, ilaatigut kiassarnermut aningaasartuutikinnerulernikkut sulinermilu angusaqarnerulernikkut.

Ingerlatsineq, sulinermi atugassarititaasut kiisalu illuutit qanoq sivilutigisumik piosinnaanerit eqqarsaatigalugit nutaamik sanaartortitsinissaq suleqatigiisitamat periarfissatut pitsaanerusutut siunnersuutigineqarsimavoq. Aallaavittut illuutit 1970-ikkunni sanaajuneri taamanikkullu suliffeqarfinni atugassarititaasutut piumasaqaataasut kissaataasullu malillugit ilusilersugaanerit, siunnersuutigisap tunngavigaa. Ullumikkut qarasaasianik (IT), assiliissutinik (scanner), amerlisaavinnik (kopimaskine) atuinermut annertusisimaneratigut kiisalu sulisaatsip allanngorsimaneratigut suliffiup ilusilersugaanikkut aqqissuussaananeranut piumasaqaattit allaapput.

Suleqatigiisitaq suliaata januar 2013- imi naammassineqarnerata kingorna Naalackersuisut nutaat suliamut pineqartumut qanoq isummernersut maannangaq ilisimaneqanngilaq. Illorsuilli piunerannik ukunik tallimanik sivitsuinissap qinerneqarnissaa ilimagineqartoq Naalackersuisut pisortaqaarfianniit pisortatiguunngitsumik paasissutissiissutigineqarsimavoq, tassamigoq Namminersorlutik Oqartussat illorsuassaannik, Naalackersuisoqarfiit inissimafissaannik pilersitsisoqarnissaa isumaliutigineqarmat, taamaattoqarpallu Aantuuka-

² Nalinginnaasumik allaffeqarfimmik sanaartornissaq takorloorlugu aki taanna inissitaavoq. Nunap Inatsisartuisa illorsuassaannik sanaartornermi ilimagineqarsinnaasutut - immikkut ittumik sanaartortitsisoqarnissaaq takorloorneqarpat – taava illup ilaani kvadratmeterimut aki qaffasinnerussaaq. PCB-linnik piaalluni iluarsartuussinissaq, aningaasartuutitut missingersuummi ilanngunneqanngilaq.

simmi pisiniarfissuup qulaani allaffeqarfimmik atuineq immikkoortortanut ingerlatsiffiusunut tunniunneqarluni.

5. Siuserinnerusukkut pilersaarussiaasimasut

Inatsisartut pitsaanerusunik initunerusunillu atugassaqaartilernissaat isumannaarniarlugu ukiut uuntritilikkaat nikinnerisa kingorna marloriarluni ilumoorullugu misiliisoqarsimavoq.

Pilersaarummut kingullermut ilanngullugu 2007-ip naanerani taamanikkut Hotel Nuuk (B-3152 Nota Benep sanianiittoq) 40 mio. kr-it ataatilaarlugit akilerlugu pisiarineqarpoq. Illorsuup katillugu 2.107 kvadratmeterisut angissusillip Allattoqarfimmi atorfillit allaffiisut kiisalu Inatsisartuni ilaasortat illusimavissaattut atorneqarnissaa isumaliutaasimalluni. Taamaaliornikkullu illorsuarni G-mi F-imilu etagep ataatsip atorunnaakkap Inatsisartut ataatsimiittarfissaannik nutaamik, tusagassiortut allaffiannik pitsaanerusumik, ataatsimiittarfinnik kiisalu nerisarfimmik (kantine) pilersitsiffiunissaa isumaliutaasimalluni.

Aningaasartuutit 40 mio. kr.-it missiliorlugit annertussuseqartut tamatumalu saniatigut pequsersuineranut, nutsernermut aaqqissuussinermullu aningaasartuutit ukiuni 20-ini ingerlasumik realkredittikkut taarsigassarsinikkut aningaasalersorneqarnissaat isumaliutaasimalluni. Taarsersuineranut ernianullu aningaasartuutit ukiut 20-it ingerlaneranni katillugit 68 mio. kr.-iusussatut naatsorsorneqarsimapput.

Kisianniuna isumassarsiamii nangitsilluni suliamik ingerlatseqqinnissaq taamanikkut Siulittaasoqarfiusumit kissaatigineqarsimanngitsaq. Ilaatigut Inatsisartunik allaffissornikkut sullis-sineq, ingammillu ataatsimiittarfimmi sulineq eqqarsaatigalugit Inatsisartut allattoqarfiannik Inatsisartunillu avissaartitsinissaq pitsaasuunngitsutut nalilerneqarmat. Ilaatigullu illup pisiarineqartup kollegietut atorneqarnissaa Naalackersuisunit kissaatigineqarsimasoq Siulittaasoqarfimmiit ilisimaneqarsimalluni, tamannalu Inatsisartut namminneq atugarisaannut naleqqiullugu pingaaruteqarnerusutut naalackersuinikkut suliaqarnermi isumaqarfigineqarsimalluni. Kiisalu tamatuma siuninguatigut Inatsisartunut anginerusumik sanaartortitsinis-samik pilersaarutip taamaatinneqarsimanerata peqqutaaqataasimasinnaanera ilimagisari-aqarpoq. Pilersaarut taanna pillugu malittuani erseqqinnerusumik nassuiaateqartoqassaaq.

5.1 Sanaartornissamik pilersaarut 2003-2007

Siulittaasoqarfiup suliniuteqarneratigut Inatsisartut allissutissaannut pilersaarummik 2004-2005-imi suliaqartoqarpoq. Pilersaarut pineqartoq **ilanngussaq 1**- imi erseqqinnerusumik eqqaaneqartoq, 2005- imi upernaakkut ataatsimiinnermi Inatsisartunit tunngaviusumik akuersissutigineqarpoq (UPA2005/14). 2006- imi ukiuunerani ataatsimiinnermi (UA2006) pilersaarutip, 2008-mi upernaakkut ataatsimiinnissamut atulernissaa ilimagineqartumik, pilersin-neqarnissaa Inatsisartunit akuersissutigineqarpoq Inatsisartullu aningaasanut inatsisaannut ikkunneqarluni.

Pilersaarut illorsuarmik nutaamik 955 kvadratmeteriusumik kiisalu assigiinngitsunik allanngortiterinernik ilalik, Nuuk Tegnestuemi illussanik titartaasartumit 25 mio. kr.-it missaarlugit akeqartussatut naatsorsorneqarpoq. Suliariumannittussarsiuussinermi akia 54 mio. kr.-it 58 mio. kr.-illu akornannut qaffappoq, tamatumalu kinguneranik naalackersuinikkut pissut-sinik peqquteqartumik pilersaarut november 2007-imi matullugu unitsinneqartariaqarsima-voq. Taamanilu pilersaarummik piareersaateqarnermut 3½ mio. kr.-it atorneqareersimapput. Naalackersuisut piffissap ilaani tapersersuinnginnerat qularnanngitsumik pilersaarutip unitsinneqarneranut peqqutaaqataasimavoq, tassami ilaatigut ilinniartitaaneranut tunngas-sutilinnik sanaartortitsinissamut aningaasat atorneqarnissaat Naalackersuisunit kissaatigi-neqarsimammat.

Illorsuit oqoqarnerinik PCB- qarnerinillu ullumikkut ilisimalersimasat aallaavigalugit taamani sanaartornissamut pilersaaruseriarineqartut, illorsuit ingammillu taakkua silataatungaasa anertuumik iluarsartuunnissaat ilanngunnagit pilersaarutit taakku piviusunngortinneqarsinnaanngillat. Ullutsinni akit atuuttut eqqarsaatigalugit sanaartornermut pilersaarutit piviusunngortinniaraanni missingiusiornermi aningaasartuutit tamarmiusut 75. mio. kr-it ataatisanngikkaat ilimanarluinnarpoq. Taamaaliornermi Naalakkersuisut ataqatigiissaareqatiginagit tamatumunnga aalajangiussineq isumaqarnaviannngilaq, tassami allakkiami uani siusinnerusukkut oqaatigineqartut, qitiusumik allaffeqarfiup illorsuartaasa piarneqarnissaat illorsuarmillu nutaamik taarserneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Siunertalli pisariaqartitallu pillugit taamani pilersaarummik nalilersuinerit, Inatsisartuni atorrorissaarutit pitsanngorsaaniarnermik nutarteriniarnermillu isumaliutinut maanna pisunut tunngatillugu, aallaaviusariaqarput.

Inatsisartut ataatsimiittarfianni inissaqarniarnikkut pitsaaliuinissaq ataatsimiittarfeqarnikkullu annertusaaniarneq, Allattoqarfiup Inatsisartullu ataatsimoortinneqartinnissaat, kiisalu partiit allatseqarfiinut, nutserisunut, partiinut nutaarsiassaqaqtitsisunullu sulinermi atugassarititaasunik pitsanngorsaaniassaq taamani pilersaarutip pingarnerpaatut siunertarisimavaa.

Sanaartugassat eqqarsaatigalugit illorsuup G- p ataatsimiittarfiullu qaavini etagip nutaap pilersinneqarnissaa pilersaarummi ilaavoq. Tamatumalu kingorna ataatsimiittarfik etagemut qullermut nuunneqassalluni. Atatillugulu illorsuaq 6,5 meterinik tallineqassalluni. Majuartarfiit assigiinngitsut, (innarluutilinnut) elevatori qimaaffissiallu tamatuma kingorna pilersinneqassapput. Etagimi nutaami ataatsimiittarfiup eqqaanut Allattoqarfik tamatuma kingorna katersorneqassaaq. Taamaaliornikkut etagimi qimatami inissaq pilersinneqartoq tamatuma kingorna atuagaasivittut/atuartarfittut, nerisarfittut, pujortarfittut, ataatsimiittarfittut, tusagassiorlut inissaattut il.il. aaqqissuunneqassaaq.

Inatsisartut maanna ataatsimiittarfiata naqqa 102 kvadratmeterisut angissusilik ataatsimiittarfissap nutaap naqqa 240 kvadratmeterisut angissuseqalersillugu annertusineqassaaq. Siulittaasoq ilanngullugu ilaasortat 39-it issiavissaannut, tusarnaariat ullumikkorniit amerlanerusut iinissaannut kiisalu atorfillit inissaannut immikkut ittunut allattarfitalinnut.³ aqqaneq marluusussanut Ataatsimiittarfissap nutaap initunerunerata atorneqarnissaa immikkut eqqarsaataasimavoq.

6. Nunaminertamik pisariaqartitsineq aallarniutaasumillu sanaartortitsinermi aningaasartuutinut missiliummik naatsorsuutit

Sanaartortitsineq aallartinneqartoq apeqqutinik ukuninnga aallaqqaasuserneqartariaqarpoq:

- a) Nunami maani naalakkersuinerimik suliaqartunut atorfilinnullu suliffiunissaq nutaaliaasoq tulluarsagaasoq uummaarissorlu Inatsisartunit kissaatigineqarpa.
- b) Inatsisartut innuttaasut akornanni qanoq atuuffeqarnerisa, ataqqinassuseqarnerisa pisussaaffeqarnerisalu Inatsisartut illorsuannik ersersinnissaa, Inatsisartunit kissaatigineqarpa,
- c) Sanaartornermi atorussat nunami namminerimik pilersitat illorsuarmut atorneqarnissaat kissaatigineqarpa, sumiiffimmi suliaassaqaqtitsinerimut taperseerusuttoqarpa ilanngullugulu avatangiisinut silallu pissusaanut akisussaassuseqarluni ingerlatsinerimut illorsuup tapersiisuunissaa Inatsisartunit kissaatigineqarpa,
- d) aningaasartuutit tamatumani pisariaqartinneqartut Inatsisartunit atorumaneqarpat?

³ Nerriviit allaffissiat annertusineqarnissaat, ataatsimiinnermiluunniit aqutsisumut atugassarititaasut isumaliutigineqarsimanninneri, titartagartani erserpoq, tamannalu amigaatitut taaneqarsinnaavoq (taamaattorli tamanna pilersaarutip ingerlanneqarnerani iluarsiivigineqarsimasinnaasoq)

Nutaamik sanaartortitsinissamat pilersaarummik siunnersuutip suliarinerata imaluunniit iluarsartuussinissamat pilersaarummik siunnersuutip suliarinerata ingerlateqqinnissaa aalajangertinnagu apeqqutit taakku akissutissinneqartariaqarput.

Oqallisissiap matuma sinnerani annerusumik pissutsit nutaamik sanaartortitsinermut tunngassuteqartut sammineqarput, tassami taanna unammilligassanik amerlanerungaartunik nassataqarmat, aammaliuna periarfissanik amerlanerusunik imaqartoq. Iluarsartuussinissamik aalajangiussineq suliassatigut oqinnerussaaq, kisiannilu soorunami pitsanngoriaatinik iluaqutissanillu tunniussisinnanera annikinnerusussaasoq assersuutigineqarsinnaavoq. Aammattaaq isummernissamat tunngavissiap uuma immikkoortuanut kingullermut inner-suussisoqarpoq, tassani periarfissat assigiinngitsut naatsumik isummersorfigineqarlutik.

6.1 Sanaartortitsisup siunnersuutai 2004-meersut

Pilersaarut 2004-p qiteqqunnerani suliarineqarsimasooq ilaatigut sanaartortitsisup siunnersuutaatut taaneqartumik aallaaveqarluni suliarineqarsimasooq immikkoortup siuliani eqqartorneqarpoq. Siunnersuut Inatsisartunit, Namminersorlutik Oqartussat allattoqarfiannit, aningaasaqarnikkut aqutsisoqarfimmit kiisalu Ineqarnermut attaveqarnermullu aqutsisoqarfimmit atorfillit akornanni suleqatigiisitami atugassatut suliarineqarsimavoq. Inatsisartut soorlu Naalakkersuisut⁴ illoqarnikkut atugaannik pitsanngorsaataasussamik iluarsartuullugu pilersaarusiamik siunnersuusiornissaaq suleqatigiisitap suliassarisimallugu.

Inatsisartut eqqarsaatigalugit quleriiaamik katillugu 2.600 kvadratmeteriusumik natilimmik, ima agornilimmik, sanaartortitsinissaaq suleqatigiisitap kaammattuutigivaa:

- Inatsisartut ataatsimiittarfiat nutaaq: 250 kvadratmeter
- Siulittaasoqarfik, ilaasortat aamma partiit: 1.500 kvadratmeter
- Allattoqarfik: 850 kvadratmeter

Taamanikkut, illorsuup N-ip (illorsuaq aappaluttoq), politeeqarfiup, Kanukokap Katuallu akornanni illoqannginnersamat sanaartugassap pineqartup inissinneqarnissaa, inneruusutigineqarsimavoq – tassa erfalasulerfeqarfiup ullumikkut inissisimaffiani.

Qanoq inissamik annertutigisumik pisariaqartitsinermik suleqatigiisitap naatsorsuusiai ullumikkut tusaannarlugit tulluartsuorinarsinnaapput, taamaattorli inissaaq pillugu suleqatigiisitap naatsorsuusiaani igaffiit, perusuersartarfiit kiisalu amerlisaavik (kopirum) Allattoqarfimmut tunngatillugu ilanngunneqarsimannginneri oqaatigineqartariaqarpoq, taamaattumillu Allattoqarfiup kvadratmeterit pisariaqartitai 900-unut qaninnerullutik.

Aaqqiissut siunissamik isumannaarisoq atortorissaarutiniq ataavartumik pilersorneqarnissamat piareersimasariaqarpoq, taamaattumik illorsuarni F-imi G-milu inissat ullumikkut piusut taarserlugit nutaamik sanaartortitsinermi inissaaq pisariaqartitaq katillugu 3.000 kvadratmeterinik minnerunngitsutut nalilertariaqarpoq.

Inissaaq taamak annertutigisooq atortorissaarutiniq maanna piusunik inissaaqartitsissaaq kiisalu aaqqiissuullugu pilersaarusiame 2007-imi unitsinneqartumi siunertarineqarsimasutut, ilaatigut ilaasortanut, tusagassiortunut partiillu allatseqarfiinut pitsanngorsaati inissaaqartissalugit.

⁴ Aamma isummernissamat tunngavissiaq aallaavigalugu illoqarfimmi sumi tamaani allaffinnut attartukkanut aningaasartuutiniq millisaanissaaq siunertaralugu "Hotel Grønland"-itoqaaq Naalakkersuisut allafteqarfiannut pissarsiarineqarsimavoq. Nunaminertami Aantuukasiup ullumikkut inissisimaffiani sanaartortitsinissaaq, isummernissamat tunngavissiamik tamatumaa saniatigut inassuteqaataasimavoq.

Sanaartukkani tamani kvadratmeterit kingullit akikitsuunerinik oqartarnerup nuannarineqartarnera tassunga atatillugu naggasiullugu oqaatigineqassaaq. Assersuutigalugu illorsuarmi quleriaat ataatsimik ilanerisigut kvadratmeterinik amerlisaanissaaq - pilersaarusionerup naalaani soorunami – suna tamaat eqqarsaatigalugu akikinneruvoq. Taamaammallu aallaqqaataanit sanaartukkamik mikinaarilaarnissamut naleqqiullugu anginaarilaarnissap qinerissaa pisariaqarpoq.

6.2 Aningaasartuutitut missiliummik naatsorsuutit

Sanaartugaq 8.000 kvadratmeterisut angissusilik, soorlu siusinnerusukkut oqaatigineqartoq, 175 mio. kr.-inik akeqartussaasoq, suleqatigiisitami INI Byggeteknikkimit peqataaffigineqartumit januar 2013-imi missiliorneqarpoq, tassa kvadratmeterimut ataatsimut 21.875 kr.-iulluni. Kisianniuna immikkut ittumik sanaartukkap assigineqanngitsup (signaturbyggeri) akisunerunera suleqatigiisitami aamma oqaatigineqartoq.

Kvadratmeterimut akeq 21.875 kr.-iulluni qularnanngitsumik Inatsisartut eqqarsaatigalugit appasinaagaavoq. Sanaartortitsisup siunnersuutaani 2004-lli qiteqqunnerata missaani saqqummiunneqartumi taamanikkut kvadratmeterimut akeq 22.000 kr.-it ataatilaarlugit inissinneqarsimavoq.

Naalakkersuisut napasuliami allaffeqarfiata nutaap sanaartorneqarnera Naalakkersuisunut kvadratmeterimut 17.000 kr.-it missaarlugit akeqarsimavoq, akerli taamak appasitsigisoq pilersaarusiame pineqartumi atorneqarsinnaangilaq, tassami napasuliap sanaartortinneqarnera pisiniarfeqarfissuup Nuuk Centerip sanaartortinneqarnera peqatigalugu tunngaviligaa-simagami, taamaallillunilu soorlu sanaartuinerup aallarnisarnerani sanaartorfigissaanermut aningaasartuutit, napasuliap immikkut kisimiilluni sanaartorneqarsimassagaluarneranut naleqqiullugu, malunnaateqartumik appasinnerusimallutik. Toqqavimmut aningaasartuutit kisissa eqqaassagaanni, taava Nuuk Centerimik allanillu nammaqateqarnikkut kvadratmeterimut ataatsimut ileqqaarutaasut paasissutissiisutiginartut malillugit 3.000 kr.-inut inissinneqarsinnaapput.

Killiffimmi kvadratmeterinut siullernut 3.000-inut kvadratmeterimut aningaasartuutissatut 30.000 kr.-it ataannaqit missingiutigisariaqartut isumaqarfiginarpoq. Quleriaat ilaqqillugit inissamik ilaseqqinnissaaq aalajangiunneqassappat, tamanna quleriaat arfineq pingajuat tikillugu ilasinermi kvadratmeterimut akiata 2/3-ianik misilittakkat malillugit akeqartarpoq. Taanna sinnerlugu ilasinermi kvadratmeterimut akia kvadratmeterimut akimit nalinginnaasumit pingajorarterutaa tikillugu akisuneruvoq, tassa uani 39.000 kr.-iussalluni.

Taamaallilluni 3.000 kvadratmeterisut angissusilimmik sanaartornermi, sanaartugaq namminerminik aningaasartuutininik 90 mio. kr.-inik nassataqassaaq.

Pisortat sanaartugaataannik innuttaasut ornittagaannik sanaartortitsinermi aningaasartuutit 1 %-iat sanaartukkap kusassarneqarneranut atorneqassasut, Inatsisartut siusinnerusukkut aalajangiunniukuugaat kvadratmeterimut akimik naliliiniarnermi eqqaamaneqartariaqassaaq.

Allaffiit init allallu tamatuma saniatigut pequtsersorneqassapput. Allaffeqarfimmi napasuliami misilittakkat ima isikkoqarput:

Uku allaffissaannik pequtsersuineq ima akeqarpoq:

- Fuldmægtig: 25.000 kr.-it.
- Allaffiup pisortaa: 50.000 kr.-it.
- Naalakkersuisoqarfiup pisortaa: 75-100.000 kr.-it.

Naalakkersuisut allaffeqarfianni napasuliami allaffinnik ammasunik pequtsersuisimanertut iliornissaaq Inatsisartunut tulluannngitsuunera naqissuserneqassaaq.

Inatsisartut ataatsimiittarfianni allaffinnilu piusuni pequttat atortorissaarutillu atoqqinneqarsinnaanersut maannangaaq ilisimaneqanngilaq. Taamaattorli pilersaarummi 2007- imi unitsinneqartumi pequttat atortorissaarutillu atoqqinneqarnissaat naatsorsuutaasimavoq. Taasinermut atortorissaarutit elektroniskiusut skærmerlu tamatuma kingorna pisaarineqarput, taamaattorli piariarlugit ataatsimiittarfimmut nutaamut ikkussuunneqarsinnaaneri ilimagineqarpoq.

Init ilaasa innuttaasunut ornittagaasussat ataqqinarpalaartuunissaat isikkuminartuunissaallu isumannaarniarlugu aningaasanik immikkoortitsinissaq qanorluunniit pisoqaraluarpat pisariqassaaq. Ilaatigut eqqumiitsulianik tulluurtunik illorsuarmi ikkussassanik ivertitassanilluunniit pissarsinissaq tamatuma ilagisinnaavaa.

Taamaattumillu pequtsersuinissamut atortorissaarusuinissamullu 5 mio. kr.-it ataallugit maannakuugallartoq killiffimmi missingiusiortoqartariaqarunangilaq.

Tassalu pilersaarummut tamarmut 95 mio. kr.-it.

Initut maannakkut atorneqartunut naleqqiullugu nutaamik illorsualiornerup ulluinnarni ingerlatsinermut soorlu kallerup inneranut kiassarnermullu aningaasartuutunik millisitsinissaa ilimagisariaqarpoq taamalu aamma sulinermi avatangiisit pitsanngoriaateqartillugit taamaallilunilu napparsimalluni sulinngitsoortarnernut akissaajaatinik millisitsilluni. Kisianniuna ileqqaaruteqarneq pineqartoq pillugu missingersuummik naatsorsuutunik peqanngitsoq.

7. Nutaamik sanaartortitsinermut aningaasaliineq

Pilersaarut aningaasaliivigitinnagu, soorunami maannakkorniit pitsaanerumsumik erseqqis-saavigineqartariaqarpoq. Taamaattorli apeqqutip taassuma maannangaaq oqallisigineqale-reernissaa tunngavissaqarpoq, tassami aningaasaliivigineqarneq pillugu apeqqut qularnangitsumik pilersaarutip naammassillugu suliarineqarnissaanut aalajangiisuussammat.

Assersuutigalugu 95 mio. kr.-inik imatut aningaasaliisoqarsinnaavoq:

1. Pisarnertut aningaasanut inatsimmik aningaasaliineq

Pilersaarutip ingerlanneqarnerani ukiuni ataasiakkaani atorfissaqartitat missiliorlugit aningaasaliissutit agguataarlugit aningaasanut inatsisip sanaartornermut immikkoortuanit aningaasaliissutunik immikkoortitsisoqarsinnaanera periarfissap taassuma ilagaa. Sanaartornerup ukiuani siullermi 5 mio. kr.-inik immikkoortitsinikkut taavalu ukiuni malittuini pingasuni ukiumut 30 mio. kr.-inik immikkoortitsisarnikkut missiliuil-luni agguataarisooqarsinnaavoq. Aningaasanut inatsimmi pilersaarummut aningaasaliissutissanik nassaartoqarnissaa, periarfissami tassani pisariaqassaaq imaluunniit IST-mi amigartoorutunik allisitsinissaq qinerneqarsinnaavoq.

2. Illuut A/S aqquutigalugu BOT- imik aningaasaliineq

Aningaasaleeriaaseq taanna napasuliami allaffeqarfimmik sanaartortitsinermi Naal-lackersuisunit atorneqarpoq. BOT tassaavoq Build, Operate, Transfer. Taannalu tassaavoq suliffeqarfimmik sanaartortussamik, sanaartortitsisup piumasai naapertor-lugit nammineerluni sanaartornermut aningaasaliilluni sanaartukkamik nappaasus-samut, sanaartortitsisup (Inatsisartut) isumaqatigiissuteqarnera. Piffissami aalajan-gersimasumi (assersuutigalugu ukiuni 20- ini) sanaartortitsisup suliffeqarfiullu akor-nanni suliffeqarfiup sanaartukkamut, tassa ernianut, realkredittimi attartukkanut akilersuutinut, illorsuup sillimmaserneqarneranut ataavartumillu illorsuup silataata aserfallatsaalineranut aningaasartuutiminut matussusiisnnaanissaanut naammattumik sivisussusilimmik, taamaatinneqarsinnaanngitsumik attartornissamut isu-maqatigiissusiortoqassaaq. Ukiut 20-it qaangiunneranni ukiut qulit ingerlaneranni pi-

artuaartumik isumaqatigiissut atuukkunnaartinneqarsinnaavoq. Attartornerup taamaatinneqarsinnaanngitsup, nalinginnaasumik ukiut 30-it qaangiunneranni, akiliitsinertaqanngitsumik siumulluunniit isumaqatigiissutaasimasooq naapertorlugu akiliuteqarnikkut sanaartugaq sanaartortitsisumut tunniunneqassaaq. Sanaartortitsinermut aningaasartuutit qulerartserutaasa missaat ukiumut sanaartortumut attartornermut akiliutissatut immikkoortinneqartariaqassapput. Tassalu sanaartukkami 95 mio. kr.-ilimmi, ukiumut 9,5 mio. kr.-it missaat. Aningaasaleeriaaseq taanna, pisarnertut aningaasanut inatsimmik aningaasaliinermut naleqqiullugu, naalakkersuineramik suliaqarnermi pilerinarnerusinnaavoq, tassami sanaartornerup nalaani IST-mi amigar-tooruteqarneq annikinnerussammat.

Taamak aningaasalersueriaaseqarnermi suliffeqarfimmut illumik nappaasumut aningaasanut inatsimmi ukiumut attartornermut aningaasaliisoqartariaqartassaaq.

Qanorluunniit iliorniarnermi aaqqissuullugu pilersaarusiamik piareersaateqarnermut titartaasartunillu unammisitsinermut assersuutigalugu 2-3 mio. kr.-inik aningaasaliisoqartariaqassaaq. Tamannalu soorunami suliap ingerlanerani piaartumik pisariaqassaaq.

8. Sanaartortitsinermut atatillugu periarfissat isumaliutillu allat

Atortorissaarutiniq allanik sunik pisariaqartitsisoqarnerisooq kissaateqartoqarnerisoorluunniit, pilersaarusiame siusissukkut isumaliutigineqarnissaa pissusissamisuuksaaq pisariaqassallunilu, tassami pilersaarutip ingerlanerani kingusissukkut sanaartukkamut atortorissaarutiniq nutaanik ikkussineq misilittakkat malillugit akisoorujussuummat.

Silarsuarmi Parlamentit illorsuinit nutaanerusunit, soorlu Skotlandimit, Islandimi Savalimmi-unilu Altingit ilassutaannit, isumassarsianik aallernissaaq tassunga atatillugu pitsaasuusaaq. Qanorluunniit iliorniaaraanni sanaartornermi atortussat nunami namminermeersut atorneqarnissaat pingaarnepaatinneqartariaqassaaq. Sanaartornermi aningaasartuutit qafasinnerulaarnissaannik akuersornermut kissaat taamaattoq aamma iluaqutaasinnaavoq, ingammik sanaartukkap ataatsimut isigalugu aningaasaqarnikkut inissisimanagera eqqarsaaitigalugu (napparneqarnera kingornalu ulluinnarni ingerlanneqarnera), sumiiffimmi suliffisaqartitsiniarneq kiisalu sumiiffimmi aningaasat kaaviiarnerat eqqarsaatigalugit.

Pissutsit sanaartortitsinermi siusissukkut isumaliutigereertariaqakkat, siusinnerusukkullu sanaartortitsinerni mininneqarsimangikkaangamik killilimmik isumaliutigineqartarsimasut ilaatigut makkuupput:

8.1 Partiiit

Partiit naalakkersuineramik suliaqartut qullersaqarfitik partiit torsuusaanni partiit allatseqarfiannut atatillugit ullumikkut inissisimatippaat. Partiit allatseqarfiisa partiit aaqqissuusaa-nerminnut tunngassutilinnik suliaqarnerminnut nukissaminnik atuinerat, tassa Inatsisartut sulinerannut attuumassuteqartuinnaanngitsunut, aaqqissuusaaernerup taassuma nassata-
raa. Partiit Inatsisartuni sulinermi ikorfartuisussaminnik allatsimik piffissaaq tamaat sulisus-
samik atorfinitsitsinissamik pisariaqartitsinerat tapiissutinik aallaqqaataanit siunertaasima-
nera, naalakkersuineramik suliaqartunut tapiissuteqartarnermut inatsimmi ersittoq tassunga
atatillugu oqaatigineqassaaq

Nutaamik illorsualioratarsinnaanermut atatillugu partiit qullersaqarfiisa Inatsisartoqarfiup avataanut nuunneqarnissaasa isumaliutigineqarnissaa piffissanngornerisooq nalilersorneqartariaqarpoq, taamaallutillu Inatsisartuni partiit allatsii, nuna tamakkerlugu aaqqissuusaa-
nerminnik ingerlatsinermik suliaqaratik, Inatsisartuni taamaallaat naalakkersuinermut tunngas-
sutilinnik suliaqalerlutik. Taamatut avissaartitsineq nunani allani atorneqartoq ilisimaneqar-
poq, aamma partiit, qitiusumik allaffeqarfimmi inissisimasumi partiit torsuusaanninnerminnut

naleqqiullugu, erseqqinnerusumik avammut sammisumik kiinnernissaannut tamanna periarfissiisaaq.

8.2 Isumannaallisaaneq

Tillinniarfigitissinnaannermut ajortumeereriartigitissinnaanermullu tunngatillugu isumannaallisaanerup, aqqissuullugu pilersaarusiarnut taamaattumut nutaamut ilanngunneqarnissaa pisariaqarpoq. Imaaliinnarluni illorsuup sinneranut appakaannissamut periarfissiinngitsumik Inatsisartut ataatsimiittarfiannut tusarnaariat immikkut isaariaqartariaqarput.

8.3 Ingerlatsinermi pissutsit

Inatsisartuni ingerlatsinermi suliassaqaarfiit ilaat ullumikkut Naalakkersuisunit isumagineqarput, tamakkunungalugu aningaasartuutit aningaasanut inatsimmi kontit pingaarnerit attuumassuteqartut aqutugalugit ingerlanneqarlutik. Annerusumik uku pineqarput:

- Aatsisartut.
- Eqqiaasoqarneq.
- Illorsuarmik aserfallatsaaliineq.

Nutaamik sanaartornermut atatillugu suliassaqaarfiit pineqartut suli avissaartillugit ingerlanneqassanersut imaluunniit suliassaqaarfinnik pineqartunik tigusinissamut, Inatsisartut allattoqarfiat nukittorsarneqassanersoq isumaliutigissallugu pissusissamisoorinnaavoq. Tamatumunnga aalajangerneq Naalakkersuisut peqatigalugit ataqatigiissaarneqartariaqarpoq.

8.4 Biiliniq inissiisarfik

Aqqusernit palliguffiit biiliniq inissiisarfik assersuutigalugu biiliniq inissiisarfimmik isumannaallisakkamik illorsuup naqqani kiisalu tamanut biiliniq inissiisarfimmik aamma illorsuup naqqani, pilersaarusiarnut ilanngunneqarnissaa pissusissamisoornerat soorunami eqqarsaatigineqartariaqarpoq.

8.5 Avatangiisini mianersuutassat

Sanaartornerup nalaani atortussanik atuinerup avatangiisit eqqarsaatigalugit killilersimaarnissaa kiisalu malittuanik kallerup inneranik, imermik kiisalu kiassarnermut ileqqaaruteqarinnikkut nukissamik annikinnerusumik atuinikkut Inatsisartut avatangiisit pillugit saqqummernerat eqqarsaatigalugu periarfissinneqartariaqarput. Kiisalu sanaartornermi atortussat sumiiffimmi pilersitaasut atornneqarnissaannut, kissamik nunap iluanit aallersinnaanerup (Geotermisk varme) kiisalu pumpenik kiammik assartuisunik pilersitsinissamut periarfissat pilersaarummut ikkunneqarsinnaanerisa isumaliutiginnissaa aamma pingaaruteqarpoq. Tamatumalu saniatigut imermik pilersugaanerup eqqagassanillu immikkoortiterinerup passusinerullu ilanngullugit ingerlatsinermut pilersaarummut ikkunneqarnissaat isumaliutiginnissallugu pingaaruteqarpoq.

8.6 Illorsuup avatangiisii

Naalakkersuisut napasuliami allaffeqarfiata sanaartortinneqarnerani misilittagaalersut ilinniarfigalugit aallaqqaataaniit sanaartorfiup ungataata pilersaqinneqarnissaa allatulluunniit ilusilerlugu naammassineqarnissaa pillugu pilersaarummik naammassisamik peqareernissaa pisariaqarpoq, taamaalillunilu illorsuup eqqaani avatangiiseq illorsuarmut tulluarsagaallarluni. Tamatumunngalu aningaasartuutaasut pilersaarusiarni aningaasartuutaasut tamarmiusut missingiutaanni ilanngunneqassapput.

8.7 Innarluutilinnut atortorissaarutit

Innarluutilinnit tikiqqarsinnaallunilu atorneqqarsinnaanissamik piimasaqaatinut illorsuup naapertuuttuunissaa, nutaamik sanaartornermi aallaqqaataaniilli isumaliutigineqartariaqarpoq.

8.8 Ullumikkumut naleqqiullugu atortorissaarutit amerlanerusut

Atortorissaarutit ullumikkut amigaatigineqartut imaluunniit amigartumik pigineqartut tassaa-
sinnaapput:

- kantine/neriniartarfik
- atuagaasivik atuartarfillu
- ilassinnittarfiit
- ataatsimiittarfiit naalackersuineramik suliaqarnermi assersuutigalugu Naalackersuisut
partiillu isumaqatigiinniarfigisinnaasaat immikkut nipimut ussissakkat
- timigissartarfik
- uffarfik
- errorsisarfik
- nujalerivik pinnersartinnerlu
- init isumannaallisakkat (sikkerhedsceller)
- ulluunerani meeqqanik paaqqinnittarfik
- pujortartarfik/illuaraq pujortartarfik/pujortartarfiit immikkut sanaat
- ini eqqumiitsulianik saqqummersitsivittut atortagassaq
- paasissutissanik elektroniskiusunik pappiaraatinillu nalinginnaasunik toqqortaasiviit
ikuallattoornissamut isumannaallisakkat.

Soorunami qulaani pineqartut arlaannik arlalinnilluunniit ilanngussinissaq qinerneqarpat,
tamatumaa pilersaarusiap akiata qaffannera nassatarissavaa.

9. Piffissamik atuineq

Sanaartortitsinermik pilersaarusiame imatut isikkulimmi, suliassamik aallartitsinissaq aala-
jangiunneqareerpat, piffissamik atuinermit missiliummik naatsorsukkat saqqummiunne-
qarnerminni imatukanneq isikkoqassapput:

Qaammatit arfinillit illussanik titartaasartunik unammisitsinermut sanaartukkallu toq-
qavissaanik nassaarneq.

Qaammatit arfinillit sanaartornissamut akuersissutinik suliaqarnermut kommuunillu pi-
lersaarusiutaanut tapiummik (kommuneplantillæg) akuersissuteqarneq.

Qaammatit arfinillit titartaganik suliaqarneq kiisalu suliariumannittussarsiorneq.

Qaammatit 18- it 24- illu akornanni sanaartornermut.

Qaammatit pingasut sanaartukkap iluani inaarsaaneq.

Tassa katillugu ukiut sisamat missaat.

10. Inissiiffik

Inatsisartut illorsuata, qanoq ilusiliineq apeqqutaalluni, inissinneqarfigisinnaasai arlaqarput.
Kommune tamanna pillugu eqqartueqatigineqartariaqassaaq.

11. Suliap ingerlaqqinnera:

11.1 Naalackersuineramik suliaqarnermi ineriartorneq

Pilersaarutip ingerlatseqqinnissaa Siulittaasoqarfimmit kissaateqassappat, naalackersuinik-
kut aalajangiussiniarnermi pilersaarusiap torrutiinnarlugu assersuutigalugu imatut isik-
koqarsinnaavoq:

1. Siulittaasoqarfimmi tunngaviusumik oqallisiginninneq
2. Allanik soqutiginnittunik partiinik naalackersuineramik suliaqartunik Naalackersuis-
unillu peqataatitsineq.

3. Pilersaarutip ilusilersorneqarnissaa eqqarsaatigalugu sanaartornermi siunnersortimik assersuutigalugu suliffeqarfimmik sanaartornermi siunnersuisartumik TNT-mik akuutitsilerneq.
4. Inatsisartuni tunngaviummik aalajangiussineq, tassunga ilanngullugu aningaasaleeriaatsimik atorneqartussamik aalajangiussineq kiisalu naalackersuinikkut pissutsinik qulaajaaneq.
5. Aaqqissuullugu pilersaarusiamik inaarlugu suliaqarneq,
6. Inatsisartuni inaarutaasumik aalajangiineq.
7. Sanaartortitsinerup aallarnisarnera malittuanillu atorneqalernera.

Pilersaarut 2007-imi unitsinneqartoq assigalugu suliap ingerlanerata nalaani naalackersuiermik ingerlatsinikkut akimmisaartinneqannginnissaa anguniarlugu pilersaarutip ingerlanerata nalaani Inatsisartut Naalackersuisullu akunnerminni ataqtigiissaarinisaat anguniarneqassasoq kaammattuutigineqarpoq.

Nutaamik sanaartortitsinissamut suliniuteqarnissamik aalajangiussisoqarpat taava sanaartornerup ingerlanneqarnera imatukanneq isikkoqarsinnaavoq:

11.2 Sanaartornerup ingerlanneqarnera

Sanaartornerup ingerlanneqarnera killiffinnut ukununnga nalinginnaasumik agguataarneqartoq:

1. Suliamik ingerlatsinissamut pilersaarusiorneq
2. Aaqqissuullugu pilersaarusiorneq
3. Suliariumannittussarsiuussineq
4. Isumaqtigiissutinik atsioqtigiinneq
5. Sanaartorneq
6. Naammassineq

Killiffiit ataasiakkaat imarisaat pillugit **ilanngussaq 2- mi** erseqqinnerusumik nassuiaateqartoqarpoq.

12. Pissutsit allat / Qinigassat allat

Nutaamik illorsuarmik sanaartortitsinnaanermik oqallisissiaq una annerusumik sammisaqarpoq. Inatsisartut illorsuannik – taassuma ilaanik – inissamilluunniit piusumik pisinikkut attartornikkulluunniit isumannaarinninnissaq qinigassatut allatut isumaliutigineqarsinnaavoq.

Naak Inatsisartunut tunngatillugu init pineqartut qanoq atorsinnaatigineri nalilersorneqanngikkaluartoq, Inissiaatileqatigiiffik A/S INI illoqarfiup qeqqani Grønlandsbankip inissisimavigisimasaanut qanittukkut nuuppat, taassuma Kujallerpaani allaffeqarfia attartorneqarsinnaanngorluni atorunnaarissaa paasissutissiissutigineqarsinnaavoq. Illorsuaq taanna 800 kvadratmeterit missaarlugit angissuseqarpoq, taannalu assersuutigalugu partiit allatseqarfiisut ilaasortallu allaffiisut atorneqarsinnaavoq (allaffiit piusut oquiarlugit iluarsartuunneqarnerisa nalaanni utaqqiisaarutitut). Illorsuaq 7 mio. kr.-it missaannik akeqartoq INI-mit paasissutissiissutigineqarsimavoq, INI-mit illorsuaq akiliuteqanngitsumik Naalackersuisunut, tamakkiisumik ingerlatseqatigiiffimmik piginnittuusunut, atugassiissutigineqarsinnaaneranut periaarfissat pillugit misissueqqullugit Naalackersuisut qinnuigineqarsinnaanerat isumaliutigineqarsinnaavoq.

Illorsuaq akileraartarnermut aqutsisoqarfiup siusinnerusukkut inissisimaffigisimasaa aamma tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit qanittukkut atorunnaalernera ilimagineqarpoq, tassami akileraartarnermut aqutsisoqarfiup qitiusumik allaffeqarfimmi illorsuarmut aappaluttumut

nuunnissaa ilimagineqarmat. Illorsuaq taanna immaqa attartorneqarsinnaavoq immaqa-luunniit pisiarinqarsinnaalluni. Naalakkersuisut illorsuarmik pisineri 23,5 mio. kr.-it sinner-lugit akiliiumanatik (akiliisinnaanatilluunniit) paasissutissiissutigisimavaat, tunisineri akia 34 mio. kr.-iusoq piginnittumit paasissutissiissutigineqarpoq. Illorsuaq taanna pillugu, pisortat aningaasaataat ataatsimut eqqarsaatigalugit, mianersorluni iliuuseqarnissaq kaammattuutigineqassaaq, tassami Inatsisartut Naalakkersuisullu attartortitsisumut namminersortu-mut tunngatillugu, akitsorsaannermik kingunilimmik, immeraassutiginnissappata pitsaasuungimmat.

Illorsuit allat tuniniarneqarsinnaaneri soorunami aamma tamatuma saniatigut isumaliutigineqarsinnaavoq.

Naggasiullugu soorunami aamma Inatsisartut namminneq suliniuteqarlutik illorsuarnik F-imik G-millu iluarsartuussinissamik aallartitsisinnaanerat periarfissaavoq. Iluarsartuussinerup ukiup ataatsip ukiulluunniit marluk ingerlaneranni naammassineqarsinnaanera ilimagineqarsinnaavoq, tamatumalu kinguneranik oquk, asbesti PVC-lu piusinnaasoq peerneqarsimasinnaalluni. Soorunami illorsuaqarnikkut unammilligassat allat maannakkut atuuttut, iluarsartuussinerup taamaattup malunnaatilimmik allannguuteqartissinnaanngilai, soorluttaaq taamaaliornermi aningaasartuutaasussat ilisimaneqanngitsut. Illorsuaq B- ip iluarsartuunneqarnerani misilittakkat aallaavigalugit 10 mio. kr.-it ataannagit akeqarnissaa ilimagineqarsinnaavoq.

13. Tusarniaaneq

Oqallisissiaq una tusarniaassutigineqarsimannngilaq. Siulittaasoqarfiup oqallisiginninnera apeqqutaatillugu pissusissamisuussaqq oqallisissiap partiinut Naalakkersuisunullu tusarniaassutigineqarnissaa; pisariaqarpat oqallinneq tunngavigalugu iluarsillugu.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Nikolai Sten Christensen
Allattoqarfiup pisortaa

Ilanngussaq 1: Inatsisartut sanaartortitsinissamut aaqjissuussaasumik pilersaaruisaat kingulleq pillugu isummernissamut tunngavissiaq

3. maj 2005

UPA 2005/14

Inatsisartut Suleriaasianni § 32 naapertorlugu aalajangiiffisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiupparput:

Inatsisartut ataatsimiittarfiata partiillu allatseqarfiisa allaffiisa ataatsimiittarfiisalu allineqarnissaannik Siulittaasoqarfiup pilersaarutaasa ingerlateqqinnissaannut sanaartugassatut pilersaarutip taamatullu takussutissiaq C-p 2006-imi aningaasanut inatsimmut aammalu ukiumut missingersuusiortiusumut 2007-imut ilanngunneqarnissaa siunertaralugu Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartut Siulittaasoqarfiat: Inatsisartunut ilaasortaq Jonathan Motzfeldt, Aqqaluk Lynge, Doris Jakobsen, Finn Karlsen, Per Berthelsen)

Tunngavilersuut:

Inatsisartut ataatsimiittarfiata partiillu allatseqarfiisa allaffiisa ataatsimiittarfiisalu allineqarnissaannut periarfissat Inatsisartut Siulittaasoqarfiata misissuataarsimavai. Ukiuni arlalinni Inatsisartut avatangiisaasa ullutisinnut naleqquttumik aaqqiivigineqarnissaannik kissaatigineqartutut saqqummiunneqartartut tunngavingalugit suliaq isigineqassaaq. Pilersaarutini pineqarput:

- Tusagassiorfiit aviisiugunik elektroniskiuugunilluunniit atugarissaamerulernissaat.
- Nutserisoqarnerup oqalutseqarnerullu atugarissaamerulemissaa.
- Inatsisartut ataatsimiittarfianni tusarnaartunut inissat amerlanerusut pitsaanerusullu.
- Inini nutaani anginerusunilu pequtit pigineqareersut atoqqinneqarnissaat.
- Lystavli elektroniskiusumillu taasititsinermut atortorissaarutit.
- Inatsisartunut ilaasortat ataatsimiittarfimmi inaanni mikrofoniliinissaaq.
- Partiiit allatseqarfiini allaffiit ataatsimiittarfiillu pitsaanerusut.

Nutaamik sananissamik pilersaarutit atorunnaarnikut naatsorsuutiginiarnagit siulittaasoqarfik aalajangersimavaq. Taamaatorli sanaat qaffasissumik pitsaassusillit siuliani imarisassatut piumasarisani naammassinnissinnaasut sulii kissaatigineqarput. Illorsuup ilaata G-ip, Namminersornerullutik Oqartussat illutaasa ilaa inatsisartut ataatsimiittarfiata inissimaffigisaa, allilerneqassaaq pilersaarutaavoq. Allilerineq illutaq G tamakkerlugu qulaatigut sananikkut aammalu illutap 6 meeterit miss. tallineqarneratigut pissaaq. Taamaaliornikkut inittussuseq 955 m²-imik annertussusilik immikkut pilersinneqassaaq.

Inatsisartut ataatsimiittarfiata ininit quleriit aappaanniit pingajuannut nuunneqarneratigut illutap tallineqarneranut ilagitillugu Inatsisartunut isaarissap eqqaani initt anginerulerlutillu iseruminarnerulissapput. Tamatumani eqqarsaatigineqartut tassaapput paarleq taamatullu ini ataatsimiittarfik ullutsinnut naleqquttunik tusaaneqarsinnaasunut isiginnaarneqarsinnaasunullu atortorissaarusigaq.

Taamatullu qummut ilasinikkut illutap takissusiani tamarmi allaffiit nalinginnaasut annertuumik amerlineqassapput.

Illutap atorneqarnissaanut erseqqinnerusumik pilersaarusiornissaaq pillugu "Inatsisartoqarfiup allilerneqarnissaa"-nut sanaartornissamik pilersaarut ilanngussatut nassiunneqartoq innersuussutigineqassaaq. Siunnersuummuttaaq mikisunngorlugit sanaatut takussutissiat suliarineqarsimapput Siulittaasoqarfimmullu isumaqatigiissuteqarnikkut takuniameqarsinnaallutik.

Sanaartornissamik pilersaarummik takussitissiamillu C-mik 2006-imi aningaasanut inatsimmut ukiumullu missingersuusiortiusumut 2007-imut ilanngussinissaaq anguniarlugu Inatsisartut siulittaasoqarfiata aalajangiiffisassatut siunnersuutikkut matumuuna Inatsisartut tapersiinnaasat qulakkeerniarpaq.

Sanaartornissamut pilersaaruisaaq ukiaanerani ataatsimiinnermi akuersissutigineqarpat aningaasanullu inatsimmut ilanngunneqarluni, sanaartornissamut pilersaarut ukiuunerani suliariumannittussarsiuunneqarsinnaassaaq, 2006-imi upernaakkut ataatsimiinnerup kinguninngua sanaartorneq aallartillugu. Sanaartukkap ingerlanneqarnerata nalaani 2006-imi Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinnerat Katuami pisussatut naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Tamatumunnga aningaasartuutissat missingersuusiami ilanngunneqarput. Initt nutaat 2007-imi upernaakkut ataatsimiinnermut atatillugu atorneqarsinnaanngorlugit sanaartorneq 2007-imi upernaap ingerlanerani naammassineqassaaq naatsorsuutigineqarpoq.

Atortussat toqqarneqartut pitsaassusissaat apeqquataalluni suliassamut aningaasatigut atugassat 25 mio. kr.-inik pingaarnerut killiliussassatut kissaatigineqartut iluanniissasut maannakkut naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Aningaasat anginerpaaffissaat 25 mio. kr. suliassami immikkoortut tamarmik piviusorsortumik aningaasartalermerisigut, taakkulu 20%-imik ilaneqarne-risigut angissusilerneqarput.

Tamatuma saniatigut allaffiit illutaasa pioereersut allannortinnissaannut atatillugu pitsaassusissatut toqqagaq akissaata angissusissaanut inatsisartoqarfiillu eqqumiitsulianik kusassarneqarnissaa kiisalu isaariaqarfiata immikkut kultureqarpalaartunngortinneqarnissaa apeqquataassaaq.

Naggataagut erseqqissarneqassaaq illorsuup ilaata G-p ukiunik 30-nik pisoqaassusillip ullumikkooreersoq beton-itaatigut nutarsarneqartariaqartorujussuunera. Arlalitsigut taamaalilluni savimernit qajannaqusersuutit manngertornisimasut taku-neqarsinnaapput. Illorsuartaata beton-imik nutaamik qallerneqarnissaa suliassap kingunerissavaa, soorluttaaq qaliata nutaamik ilusiliivigineqarnissaata suliarineqarneranut atatillugu nukissatigut iluaqutissartaqartussaasoq.

Ilanngussaq 2: Sanaartornerup ingerlanneqarnera pillugu nalunaarsuutit

Sanaartortitsineramik ingerlatsineq ajornakusoortorujussuuvooq soqutigisallu assigiinngitsut arlalissuit akuunerat ilisarnaatigalugu, pilersaarusiameqarnera aqqissuussaasumik ingerlatsinerami peqataasut ataasiakkaat namminneq soqutigisatit annerusumik isumagisarpaat.

Suliassaqrarfiit atuuffiillu pingaarutillit agguataarnerat pillugu naatsumik nassuiaateqarneq:

Suliap ingerlanneqarnissaanut pilersaarusiorneq:

1. Sanaartortitsisoq "suliap ingerlanneqarnissaanut pilersaarusiameq" suli-aqassaaq (siunnersuisartut avataaneersut suleqatigisinnavaa) aqqis-suullugu pilersaarusiameq ingerlatsinerami siunnersuisartut (illussanik ti-tartaasartut/ingeniør) sanaartortitsinerami suleqatigiumasani toqqassavaa. Avataaniit sanaartornermik aqutsisussamik/sulianik assigiinngitsunik sammivilinnik nakkutilliisuulluni siunnersortimik atuinnissaminik kissaa-teqarnerluni sanaartortitsisup isummerfigissavaa, suleqatigisassaminillu toqqaalluni. Sanaartortitsisoq suleqatigiinnissaaq pillugu siunnersuisartu-nik avataaneersunik isumaqatigiissusioqateqassaaq.
2. Pilersaarusiorneq siunnersuisartut suliap ingerlanneqarneranut pilersaarusiameq kissaataasut piimasaqataasullu aallaavigalugit "dispositi-onsforslagimik" sanaartornerami aningaasartuutaasussatut ilimagineqartut pillugit missingersuummik C- mik imaqtumik suli-aqassapput. "Dispositionsforlag" missingersuullu C sanaartortitsisumit akuersis-sutigineqassaaq.
3. Tamatumaa malittuanik "aqqissuullugu pilersaarusiameq siunnersuum-mik" missingersuummik B- mik, attuumassuteqartunik imaqtumik, pilersaarusiorneq siunnersuisartut, aamma sanaartortitsisumit akuersis-sutigineqartussamik, suli-aqassapput, taannalu "pingaarnertut pilersaarusiameq" suliassallu ilaasa suliariumannittussarsiuunnissaannut tunnga-viliissaaq.
4. Sanaartugassap qanoq suliariumannittussarsiuunneqarnissaa (amma-sumik suliariumannittussarsiuussineq, matoqqasumik suliariumannittussarsiuussineq, suliassamut tamarmut ataatsimut suliariumannittussarsiuussineq) kiisalu sanaartortitsisup sanaartortussallu akunnerminni isumaqatigiissutaat qanoq ittoq atorneqassanersoq (hoved entreprise), suli-assat sammivii apeqqutaatillugit attuumassutilinnik isumaqatigiissuteqar-nikkut (fagentreprise) imaluunniit suliassamik tamarmik tiguisussamut isumaqatigiissuteqarneq (totalentreprise), sanaartortitsisup (amerlaner-tigut pilersaarusiorneq siunnersortit peqatigalugit) isummerfigissavaa.

Aqqissuullugu pilersaarusiorneq:

5. Pilersaarusiorneq siunnersortit "pingaarnertut pilersaarusiameq" suliariumannittussarsiuusinissamullu atortussanik allanik, sanaartornerup ingerlanerani ataavartumik sanaartortitsisumut nalunaartutigineqartartussanik akuersissutigineqartartussanillu suli-aqassapput.

Pilersaarusiorneq siunnersortit pilersaarutit ingerlaneranut ataavartumik malinnaassapput kiisalu suliarineqartut pitsaassusiannik isuman-naarissapput.

Suliariumannittussarsiuussineq:

6. Suliariumannittussarsiuusseriaaseq toqqarneqartoq malillugu pilersaaruisiaq suliariumannittussarsiuunneqassaaq.
7. Suliariumannittussarsiuussisoqassaaq, pilersaarusiormilum siunnersortit missingiusiamik A- mik suliaqassapput suliffeqarfiillu sorliit pilersaaruisiamut isumaqatigiissutaasumut akuutinneqarnissaannik innersuussummik sanaartortitsisumut siunnersuuteqassallutik.
Sanaartortitsisup sanaartorneq aallarnisarneqassanersoq, imaluunniit suliariumannittussarsiuussinermik atorunnaartitsisoqassanersoq aalajangissavaa kiisalu suliffeqarfiit sorliit isumaqatigiinniuteqarfigiumallugit nalunaarutigalugu.

Isumaqatigiissummik atsioqatigiinneq:

8. Sanaartortitsisoq isumaqatigiissummik atsioqatigiinnissamut isumaqatigiinniuteqassaaq sanaartornerullu inaarsarneqarnissaanut suliffeqarfinnut isumaqatigiissuteqassaaq (amerlanertigut pilersaarusiormermi siunnersortit suleqatigalugit).

Sanaartorneq:

9. Sanaartorneq aallartinneqassaaq sanaartortitsisup toqqagaanik aqutsisulugulu (byggeledelse)/nakkutilliisulugulu (fagtilsyn) aqqissuussaasumillu pilersaarusiut naapertorlugulu inaarsarneqassalluni.
Sanaartornerup nalaani aqqissuussaasumik pilersaaruisiamik allannguisoqarsinnaanersoq sanaartortitsisup isummerfigissavaa, imaluunniit aningaasaliissutitigut isumaqatigiissuteqarfiusunik allannguisoqassava/qarsinnaava.
10. Sanaartukkamik ingerlatsinerup iluani sulianik ilaannakortumik tunniussisoqarsinnaavoq. Tamannalu sanaartornermi aqutsisuusumit/nakkutilliisuusumit (fagtilsyn) nalunaarusiorneqassaaq (dokumentation).
Sanaartornerup naammassinerani pisortatigoortumik "suliamik tunniussinermik" ingerlatsisoqassaaq, suliffeqarfiillu (entreprenørit) tassani sanaartukkamik sanaartortitsisumut tunniussissapput.
Tunniussinerup pisimaneranut uppernarsaat sanaartornermi aqutsisuusumit/nakkutilliisuusumit (fagtilsyn) suliarineqassaaq. Taannalu atsiugassatut suliffeqarfinnut (entreprenørit) sanaartortitsisumullu nassiinneqassaaq. Suliami naammassineqartumi akornutillit amigaatillu "tunniussinermik ingerlatsinermi" paasineqarsimasut piffissap siumut aalajangeriikkap iluani iluarsivigineqarnissaannik sanaartornermi aqutsisoq/nakkutilliisoq (fagtilsyn) nakkutilliisuussaaq.

Naammassineq:

11. Sanaartortitsisumut sanaartornermi naatsorsuutiniq sanaartornermi aqutsisoq/nakkutilliisoq (fagtilsyn) suliaqassaaq.
12. Ukiumut ataasiarluni ukiullu tallimakkaarlugit sanaartukkamik misissuisoqartarnissaa sanaartornermi aqutsisup/nakkutilliisup (fagtilsynip) nakkutigissavaa.